

ПРОБЛЕМА ПРОФЕСІЙНОЇ МОБІЛЬНОСТІ В КОНТЕКСТІ ІНТЕГРАЛЬНО-НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Чеснік П.В., студент II-го курсу магістратури, напрям
підготовки: «Професійне навчання. Технологія
виробництва і переробка продуктів сільського
господарства»

Керівник: к. псих. н, доцент **Ляска О.П.**

Подільський державний аграрно-технічний університет

Розглянемо модель професійно мобільного кваліфікованого робітника з позиції вимог сучасного ринку праці, а також можливість реалізації цих вимог в сучасному освітньому стандарті.

Нині на перший план виходять вимоги адаптації кваліфікованих робітничих кадрів до структурних змін робочих місць протягом усього процесу професіоналізації особистості. І як результат – постала необхідність у застосуванні такого поняття, як «ключова кваліфікація», яке науковці визначають так: «Під ключовою кваліфікацією розуміється комплекс психологічних якостей, здібностей в структурі загальної кваліфікації фахівця, які мають широкий радіус дії, забезпечуючи доступ до ефективного виконання загально професійних функцій». Виходячи з цього, ми вважали за потрібне ввести до моделі різномірну структуру ключових кваліфікацій. До першої групи ключових кваліфікацій віднесено функціональні кваліфікації вузького радіусу дії, що характеризують окрему професію і пов'язані зі специфічними професійними функціями, які обслуговують операційну сторону діяльності і, на жаль, дуже швидко втрачають свою актуальність, тобто застарівають. Другу групу ключових кваліфікацій середнього радіусу дії становлять полі функціональні метапрофесійні якості, що забезпечують якісну працю в рамках споріднених професій і залишаються актуальними досить тривалий час. До третьої групи ключових кваліфікацій віднесено кваліфікації широкого радіусу дії, а саме: екстра функціональні метапрофесійні якості, що не пов'язані з конкретними професійними функціями. Вони забезпечують загальну спрямованість професійної діяльності і допомагають кваліфікованому робітнику швидко і гнучко реагувати на зміни ринку праці.

На основі моделі професійно мобільного кваліфікованого робітника, ми розробили педагогічну модель формування професійно мобільного кваліфікованого робітника, яка враховує поступальний характер цього процесу, вплив зовнішніх чинників (зміна й розвиток моделі компетенцій кваліфікованого робітника певного напрямку підготовки) і внутрішніх чинників (зміна психологічних якостей особистості в процесі освоєння ефективної професійної поведінки).

Отже, поняття моделі універсальне й може бути використане в багатьох напрямках різних галузей знань. У педагогіці традиційним напрямом є моделювання процесу сприйняття й навчання, а загальне трактування моделі являє собою ідеальний образ предмета або явища.